

Передплата
 за «РУСЛАНА» вкласно:
 в Австрії:
 за цілий рік . . . 20 кор.
 за пів року . . . 10 кор.
 за чверть року . . . 5 кор.
 за місяць . . . 170 кор.
 За границю:
 цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 за пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Податкове число по 10 сот

РУСЛАН

«Руслан» не є «журнал» і не є «газета», а є «журнал-газета», і він не повинен бути «журналом» і «газетою» — в Русланових псалмах М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає швидко на попереднє застереження. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймаються по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Парл. ментарна недуга.

(Δ) „Не так ждало ся, та так склало ся“, може тепер сказати собі міністер президент бар. Бек і всі ті державники, політики та парламентаристи, що сподівали ся в загальнім праві виборчим найти живучий і цілющий лік для уздоровлення недужого парламентаризму. Звичайно добачувано причину сеї недуги в куріяльній, застарілій і духови часу невідповідній системі, в національних і язикових спорах і покладаючи надії на те, що вибрана з широких верств народних посольська палата позбуде ся сих недуг, а верне ся до народно-господарських і політично-суспільних питань.

Цілолітній майже досвід розвіяв основно всі ті рожеві надії, бо від самого почину нова держава рада виявила ті самі недуги, на які протягом останніх десятиліть так тяжко западав куріяльній парламент. Міністерство просвіти, шкільні справи і національні на тім полі домагання, міністерство судівництва і язикове питаня в урядованю — отсе, ті болячки, які не дадуть спокою парламентарному і державному організмови, поки з них не вилічить ся сей організм основно.

Але чи ж має спроможність і снагу до такого виділення сеї протяглої недуги правительство, чи має потрібні до того сили сам парламент? Останні події в бюджет. комісії саме перед скликанем весняної сесії держ. ради показали зовсім недвозначно, що міністер-президент бар. Бек, як небудь виявив вельми багато справности, послугує ся давною, випробованою гр. Таффе методою і не вмів иншим способом здержати парламентарного і міністерского пересилєня, як спонукою спорячих сторонництв до тимчасового розвєму до часу предлоги начерку язикового закона. Таким лише способом запевнив собі бар. Бек спромогу ухваленя в держ. раді конечної і пильної предлоги про побір новобранців перед великоднем, бо до того часу сподівав ся виготовити начерк язикового закона. Одначе по внесеню сего начерку опинить ся і правительство і держ. рада перед великим знаком запитаня, чи в тім найде ся лік на тривкий спокій, на полагоду національно-язикового спору і на тривке уздоровленє держ. ради.

Алеж так само, як правительство не

може найти ліку на тривке уздоровленє парламентаризму, бо лічить недугу лише симптоматично а не основно з внутра, намагає ся лише в деяких краях втихомирити национ. язик. спір, замість приступити до основного рїшеня національно-язикового питаня в цілій державі, так і теперішній парламент показав ся неспроможним до виконаня сеї великої і трудної задачі. Вже заведене пятої курії і збільшенє число послів на 425 зробило держ. раду самим числом неспосібною до трудної, законодапної роботи, а вжеж новий виборчий закон помножив се число на 516. Наслідком того зросли також число і комісії, а найважнійша з них бюджетова комісія перемінила ся в справдешній сойм. В практиці показало ся, що таке тяжке діло, зложене з більш як пів тисячки членів, не може правильно працювати і тому головну роботу перенесено до бюджетової комісії, котра не лише полагоджує бюджет, але веде політичні розправи, викликає і відрочує міністерські пересилєня і т. п. Посольська палата зійшла тепер на другорядне місце і правительство рідко скликає її і то на короткий час. Цілими місяцями посольська палата не працює, а відтак збирає ся на тиждень, два, щоб чим скорше прийняти ухвали комісії і знов розіхати ся.

Тимто справедливо в суспільности виробив ся погляд, що послы зійшли на становище побирачів дият, а такий погляд тим більше вкорінює ся, що самі послы домагають ся, щоби і за час, коли не відбуває ся сесія, виплачувано їм дияти, бо многі з них лише з того живють. І тепер вигляди на весняну сесію невідрадні. Імовірно не вмів держ. рада парламентарно ухвалити навіть бюджету а про законодапну діяльність на ширші розміри нема що навіть думати. Отсе стає наглядним доказом, що і новий народний парламент не дивгнув ся до висоти своєї задачі, що парламентаризм став бурливийший, але не заповідає справдешних законодапних плодів.

Державна рада.

На вчерашнім засіданю пос. палати подав др. Марков внесенє о управильненє язикової справи в галь судах, а також запитанє в справі рівноправности московского (русского) язика в суді в Жми-

городі; п. Лазарский запитує міністра внутр. справ в справі розпочатого пруск. правительством забудованя берегів граничних Висли; п. Лукашевич в справі признаня дорожняного додатку практикантам, авскуджантам і суплєнтам на Буковині; п. Штравер в справі надужить в черновецкім кр. суді.

Відтак приступлено до розправи над наглим внесенєм п. Поганчика над предлогою про побір новобранців. Пос. Дашинський (соц.) застерігає ся і що до часу і що до форми, яку вибрано для сеї предлоги. Се не є спосіб вихованя народного парламенту, наколи дає ся йому три місяці дармувати. Calendarium парламентарне в Австрії є твором легководуности. Сойм не мають часу на наради. Социалісти не дозволять на таке самовільне скликуванє парламенту і соймів. Бюджет. комісія служила лише параваном для шахерок між парлам. сторонництвами. Дальше виступає він проти наглости внесеня о поборі новобранців. В заколоті політ. і национ. спорів затрачують горожани змисл політичний. Побір новобранців, котрий накладає на голову 96 короптягару, а 30 000 молодих горожан більше потягає до служби військової, не може бути політ. сравою. Докя іде спір о zde, так довго деякі послы ричать як льви а скоро язикова срава буде вилучена, думають они, що ся срава рекрутів вже є політична. Соц. демократи не дадуть Австрії ані одного новобранця, ані одного сотика. П. Бельоглявек (христ. сусп.) зазначив, що Австрії потреба сильного війська, котре дає охорону для майна горожан і перед демонстраціями социалістів і домагав ся нової війск. процедури карної.

Пос. Гакенберг вказав на те, що робітники терплять під тягарями, яких вимагає удержанє війська, коли на культурні і соц. політичні цілі нема гроший. Пос. Дідушицкий зазначає, що не відповідає се достоївству парламенту, що доперва наглими внесенями треба помагати в полагоді держ. конечностей і що парламент тим способом зрікає ся важного права контролі. Але его клуб буде полосувати за предлогою, бо лише в Австрії народи і ісповіданя можуть числити на свободу, бо хоч деякі сторонництва невдоволені, то в дійсности не є гноблені (пос. Окуневский: Ого!) Як колись прийде предлога про вивласненє Русинів і заборона руским дітям говорити своєю мовою, тоді зможете там кликнути. Колиб Поляки в Прусах і в Росії мали такі права, як Русини в Австрії, булиби мв влячними і підпорами держави (гримкі облески польські. Пос. Окуневский: алеж нас вивласнюєте). Деж є сей закон? Ваше сторонництво осьмішує ся такими твердженнями; тепер можна зрозуміти, що в пруск. соймі говорить ся неправду про

РАМОВЛЕНЯ на НАСНІЄ ЯРИН, ЦВІТІВ і ПАШІ з найславнійшої фірми французкої **Vilmorin-Audrieux** оту і певність ручить ся, насінє в опльомбованих торбочках. — Цінник оплатно з поважанєм **Зофія Толубінкова** — Краків, Зелена 28.

приймає **Зофія Толубінкова** КРАКІВ — Зелена 28.

Поляків. Твердження Дашинського, що Англія з меншим засобом війська ліпше обезпечена як Австрія, є певірне, бо сила Англії в маринарії. Австрія моглаб зменшити військо, колиб Німеччина виступила перше з таким прикладом. Бесідник домагає ся новітних припасів у війську і острого караня офіцерів і підфіцерів, що знущають ся над жовнірами.

Домагає ся узгляднення продуцентів при доставках для війська і устроюваня вирав військових і побору новобранців з узглядненем польних робіт. По промові Штарка перервано засіданє. Слідуюче відбуває ся сего дня.

Бюджетова комісія радила про розділ: середні школи і бібліотеки. Справознавець Гломбінський вказує на потребу утвореня нового типу середн. школи женської. Крім того домагає ся приміненя шкіл середних до різних форм і заводів новітнього житя. Колиб витворив ся новий такий тип серед. шкіл, то требаб узгляднити міста, котрі найбільше достарчають учеників до гімназій. Для середних шкіл требаб ставити власні будинки а лише виїмково містити їх в найманах. Посол Корощець домагає ся утвореня словін. гімназій з рівнорядних клас в Цилей. Пос. Гофман-Веленгоф виступає проти того.

Пос. Романчук висловлює признанє за скликанє гімназ. анкети і видає розпорядку що до іспитів зрілости; вказує на переповненє гімназій в Галичині а також, що на 51 польских є лише 5 руских. Відповідно населеню повинні би Русини мати 22 гімназій, а колиб лише узгляднити руских учеників в теперішних гімназіях, то належалоб заложити 3 нові рускі. Правительство повинно вплинути на сойм, бо кр. закон, що руска гімназія може повстати лише з волі сойму, стає тут перепону. Русини що до серед. шкільництва гірше поставлені як інші народи Австрії.

Пос. Василько зазначає, що шкільна анкета видала користний вислід, а розпорядок про іспити зрілости займає визначне місце в історії австр. шкільництва. При тім висловлює ся проти домаганя Німців що до засновин німец. рівноряд. клас в Кімполонгу.

По промові п. Дреклея відрочено засіданє комісії на нині пополудні.

Параньска справа.

Львів, дня 31. марця 1908.

Обнакомений з положенем Русинів в параньскім краю, уважаю за свій обовязок, відповісти на напасти, кидані в видаваній п. Стефаном Петрицьким бразилійській „Зорі“ на оо. Василиян в Бразилії, як слідує:

Бразилійска „Зоря“ доносить, що о. Клима Бжуховского ЧСВВ відкликано з Бразилії до Європи і тішить ся з того. На підставі кореспонденцій, одержаних в остатних днях з Бразилії, заявляю, що о. Клима, дуже потрібного до душпастированя Русинів в краю параньскім, не відкликано до Європи, але поручено єму з Риму через апост. нунціятуру в Ріо де Жанейро, щоби без проволоки виїхав до Аргентини, де Русинів-унійтів, що не могли допросити ся своїх рідних руских священників, приймив під опіку „Святейшаво Сінода в Петербурге“ протопрей Консантин Ізрящюф, котрий замовив вже православного священника з російської України. Отож о. Клима ЧСВВ поїхав до Аргентини утвердити Русинів в руско-

католицкій вірі. Редактор „Зорі“ бразилійської п. Стефан Петрицький зле прислугує ся цивілізаційному і організаційному ділу Русинів параньских, коли безустанно юдить Русинів против оо. Василиян, одиноких добродіїв, цивілізаторів й організаторів параньских Русинів. Коли в 1895 році над 50.000 Русинів виїмігрувало з Галичини до Бразилії, постарали ся аранжери еміграції Поляки о то, щоби ані оден руский священник не поїхав з ними до Бразилії, а се в тій цілі, щоби Русинів злятинізувати і спольстити. Дальше постарали ся о то, щоби не вільно було білому духовенству руському осідати яко душпастирам межі параньскими Русинами. На безустанні просьби Русинів параньских вислав в р. 1896 пок. кардинал С. Сембратович до Бразилії на свою власну руку против волі Риму бл. п. о. Нікона Роздольского, котрий осів спершу в Прудентополіє, а потому в Ріо Слаго. Відтак уділо ся пок. кардиналови Сильвестрови Сембратовичови по великих трудах виїднати в Римі дозвіл на допущенє оо. Василиян до душпастированя в Бразилії. Аж в 1897. році виїхали до Бразилії яко місіонарі Василияни, що збудовали велику руско-католицку церкву і заложили монастир в Prudentopolis. Від тогди починає ся апостольска і культурна праця Василиян межі Русинами в параньскім краю. Тут були Русини розсіяні на такім просторі, як Галицка Русь-Україна.

Не завадить зазначити, що в переїзді через море і в початках побуту свого в Бразилії померло через страшно невидну їзду італійскими кораблями, що тривала повних 5 неділь, через дуже злий гнилий харч так на кораблях, як і на вікні ряду в Бразилії, через черевні тифи, жовті фебри, померло над 10.000 Русинів. В кожній кольоні рускій застали Василияни вже 1897. року великі цвинтарі рускі, в самім Prudentopolis було вже 1897 над 3 000 руских гробів на цвинтарі.

Русинам дав параньский ряд 1895. року на виплат ґрунт під управу, але се були відвічні праліси, де треба було стінати грубезні дерева, що росли від правіків і що повязані з собою були пнучими ростинами, що такі грубі були, як рамя сильного мужчини. Коли Василияни 1897. приїхали до параньского краю, застали в многих сторонах такий стан, що Русини не брали ся до вируббваня пралісів, лиш ходили та плакали, та нарікали на свою долю. Василияни доперва ободрили їх, вляли в них духа, відвагу і аж за їх намовою взяли ся Русини в тих сторонах, де перше сего не зробили, до витинаня пралісів і до дуже тяжкої праці. Так стало ся, що Русини прийшли з часом до куска власного хліба. Ба не досить на тім. Оо. Василияни їздили — по більшій часті верхом — по страшенно злих дорогах передпогопових, виглядували Русинів, скріпляли їх вірою, учили їх, вказували їм дорогу у всім як поступати, сповняли одним словом велику культурну задачу, щоби в так дикім краю, як є Бразилія, привести Русинів до морального житя, до освіти і до доброго бутя. Коли Василияни бачили, що чотири священники Русини не дадуть ради, щоби на такім просторі як Галицка Русь-Україна, Русинів освідомити, позакладати для них церкви, школи і щоби їх довести до культури, тоді вислав 1901. року перший ігумен Василиян бл. п. Сильвестер Кизима, розумного, енергічного й патріотичного братачка ЧСВВ бл. п. Софрона Гошчука з Бразилії до Львова, щоби тут вишайти руских священників і учителів і фонди на руску друкарню. Та праця впала разом із сецесією рускої академічної молоді із львівского університету. Понеже та сецесія вимагала великих гро-

шевих жертв, тож не дивниця, що на фонд параньский призбирано мало, так, що не було за що ані учителів до Бразилії вислати (священники не зголошували ся), ані друкарняні черенки і машини справити. Але і з того дрібного фонду постановив „параньский комітет“, котрого збір Русинів вибрав в листопаді 1901. для зреалізованя повисшої цілі, вислати одного Русина, котрий би учив Русинів параньских читати, писати, котрий би їх просвічував і Василиянам помагав, руский нарід в параньскім краю зорганізувати.

Межі Русинами, котрі подали ся внаслідок конкурсу на се місце, мав студент медицини Стефан Петрицький найвисши студії, держав тоді якийсь конікт студентів, і був представлений визначним Русином, своїм товаришом з медичних студій, яко дуже порядний чоловік. А коли ще п. Стефан Петрицький, запрошений на нараду „параньского комітету“, в котрій взяла участь і Василияни о. Маркіян Шкирпан і о. Мірон Хмельський і інші в тій цілі упрошені визначні Русини, дав слово чести через подану руки згаданям оо. Василиянам і кождому з присутних кільканайцять Русинів-мирян, що буде для добра й піднесеня просвіти й добробуту параньских Русинів працювати в згоді з Василиянами в параньскім краю, тоді постановив „параньский комітет“ вислати п. Стефана Петрицького до Бразилії коштом „фонду параньского“. В тій цілі поніс велику офіру комітет, бо дав з того фонду п. Стефанови Петрицькому 1 000 К для того, щоби міг разом з Василиянами їхати першою клясою (на кораблі) і щоби мав з чого жити, нім собі найде місце платного учителя. Надто того позичив п. Стефан Петрицький з „фонду параньского“ 200 К, котрих до нинішної днини не вернув. Крім того передав єму „параньский комітет“ велику скриню книжок українских (450 книжок), котрі мав роздати межі руский нарід в параньскім краю; а до нинька п. Стефан Петрицький звіту не зложив, що він з книжками зробив. При тій нагоді зазначає ся рівнож, що рештуючий так званий „фонд параньский“ виносить тепер коло 400 К і є зложений на книжочку „Двістра“ ч. 1799. Та книжочка є на разі в депозиті нашої інституції кредитової „Товариство урядників і священників у Львові“, а буде віддана в недовгім часі до депозиту „Товариства Просвіта у Львові“. Як жеж виконав п. Стефан Петрицький своє приреченє, що в згоді з Василиянами буде працювати над освідомленем, просвітою, піднесенем добробуту й взагалі над культурним движенем українського народу в параньскім краю? Ото так, що коли ще в червні 1902 не доїхали Василияни з С. Петрицьким до Бразилії, С. Петрицький почав з ними ще на покладі сварку, котру продовжає в видаваній тепер ним в Курітібі „Зорі“ до сих пор. О щож ходить п. Петрицькому? Прочитайте „Зорю“ бразилійську від першого до останного числа (в моїх руках остає ч. 9). І щож вичитаєте? Безустанні зазичи до складаня грошей — але здає ся мені — не для заспокоєня загальних культурних потреб параньских Русинів.

А далі вичитаєте безустанні лайки на Василиян в параньскім краю — як сказано — одиноких добродіїв і учителів параньского народу українського. Кілько то руских церков і руских шкіл побудовано в параньскім краю з ініціативи Василиян? Кілько то десятков ба й соток корон присилає кождий з Василиян осіб но що року на мої руки до Львова, щоби їм вислав українські книжки і гроші для читалень, що Василияни готували в параньскім краю й для інших Русинів. Золотими бук-

виписані в історії у раїньського народу в параньським краю імена Василян бл. п. о. Сильвестра Кизими, далше о. Мартинюка Антона, о. М. Міхняка, о. Маркіяна Шкирпана (теперішного ігумена в Рудентополіс), о. Клима Бжуховського, о. Кирила Сімкова, о. Авксентого Титли, брата ЧСВВ. бл. п. Софрона Горощука, як також і білого духовного о. Никона Роздольського, що через мене закупили був 1904. для Русинів в Ріо Кляро українських книжок вартости 1.000 К. (Тут зазначаю, що інтриги п. Стефана Петрицького і збаламучених его прихильників привели до того, що громада руска в Ріо Кляро роздвоїла ся, що не хоче допустити о. Кирила Сімкова до замешканя будинку для руского пароха в Ріо Кляро побудованого, що бібліотека українська від року замкнена і що її миши розгризають і що відправлений сварливий дяк не хоче уступити ся з ґрунтів, що суть призначені для дяка, що справді сповняє дяківський уряд).

Те все подаю до відомости українського нашого загалу на підставі кореспонденцій, котрі веду з бразилійськими Русинами від літ, а котрі то кореспонденції зложу в своїм часі в архіві тов. „Просьвіти“, або „Наукового Тов. ім. Шевченка“, — як також на підставі устних і формальних віродостойних осіб. І кінчу з зазивом до п. Петрицького Стефана: „Залишіть роботу Герострата; виповніть дане параньському комітету і Василянам слово; учіть руский нарід в параньським краю читати, писати і працюйте позитивною благотворною працею а не юдженням і розединенем над его просьвітою, осьвідомленем, піднесенем добробуту і над его організацією спільно і в згоді з Василянами!“

Титко Ревакович.

голова б. „Параньського комітету“.

Анатоль Вахнянин.

СПОМИНИ З ЖИТТЯ.

(Дальше).

Небавом стали ми яко додаток до „Правди“ видіати і „Пентатевха“ Мойсеєвого та заходив ся я і біля „Псалтиря“ Кулішевого. Бувало, що в оден тиждень замість одного аркуша видано два і півтретя. Куліш обіцяв ся на все те присилати гроші, але у тім згляді він був дуже неточний. Фінансові клопоти мучили мене. Ставропігія, де печатала ся „Правда“, впоминала ся грошей за кожде число з окрема, а з передплати самої сего гроша не було. Нераз і арештовано нам число, доки не придбали ми гроша на викуп. Я писав і писав до Куліша, та не міг діждати ся грошевої присилки. Через те заквасили ся наші дружні відносини дуже і виправдали ся слова Кулішних, які она сказала до мене в Кракові: „Я вас жалую, бо Ви з моім чоловіком не довго видержите“. Друкувало ся богато, а гроша не було. А додаю, що для контролі я не вів сам адміністрації, а зложив єї з академіків. Тоді я і розійшов ся з Кулішем. Він звернув мені всі мої листи, а я звернув цілу его переписку зі мною.

Побіч „Правди“, до якої писали Федькович, Шрам (старший Воробкевич, що був тоді православним попом у Львові) та Данило Млака та і деякі Галичани, приміром Лучаковський з Тернополя, що вистачав п вістку „Боніфат“ (я переробив єї з ґрунту) я заваяв ся і засноваєм „Просьвіту“. Гадка заснувати товариство для „пізнання народа і просьвіти его“ жила вже від довшого часу посеред львівської громади та нікому було взяти ся за єї осуцєнє. Коли я познакомив ся з Корнилом Сушкевичом і спитав его, чому він яко голова „Громади“ не возьме ся за засноває товариства, то одержав від него класичну від-

повідь: „Не мішайте ся в се діло, бо Ви наших справ не знаєте. Нас народовців є лише маленька горстка, ми не хочемо компромітувати ся перед „святуюрцями“. Мимо того „Громада“ рішила првступити до заснованя товариства, щоби пізнавати нарід наш та взяти ся за его просьвіту. До уложєня статута взяли ся старші Русини, іменно побіч Сушкевича та мене: Партицький, Юл. Романчук і Борковський (мабуть). Був вже з старших Русинів тоді у Львові: Ільницький (директор гімназії), Димет (купець), Михайло Коссака (приватист), учитель з Підбережець Врецьона, Лукашевич, Климович, Заревич, Горбаль та Микита. З академіків були: Андрій Січинський, Желехівський Маркіл (суплєнт руськ. гімназ.), Желехівський Євген (соколик), Навроцький (бузько) та ще кілька.

Зложивши статут „Просьвіти“ ми скликали збори на „Стрільниці“ міській, бо Совіт „Народного Дому“ салі не дав. На голову зборів запросили ми Русина-купця Товарицького. Він жеж мав камяницю на дикастеріальній улиці і снів за найбогатшого купця у Львові. На зборах явило єя 72 членів, неначе 72 учеників Христа. Товарицький відкрив збори, але онуєвист небавом місце провідника, побачивши, що нема на зборах святуюрців. Правда, був на зборах і проф. університету, Омелян Огоновський, але молодіж не мала до него ще в тім часі великого довіря, бо Огоновський таки держав ся ще старої партії, а колись навіть писав в „Семейній Бібліотекі“ паламарщиною. По Товарицьким обьяв я провід зборів, а по всяких програмових річах вибрано мене головою. Се стало ся в падолисті 1868-р. Народовці засновали перше своє товариство у Львові — зорганізували ся.

Засноває „Просьвіти“ яко товариства статутного мало свою вагу. З того часу народовці розростали ся в краю яко народне сторонництво в супротивности до „Слова“ Дидицького, що вело хитро звільна Русинів галицьких в табор московський. Засноває „Просьвіти“ повітало ширю і богато сьвященників в провінції, що досі були „невиразні“. Стефан Качала прихилив ся до нас сєйчас з всею широстою. Так само старенький о. Заячківський, котрий на зборах виголосив коротеньку, але ядерну, неначе програмову річ, згадавши про того „грецького героя, що доторкнувши ся матери землі набрав нової сили до борби. І нам треба оперти ся на народі — сказав віщим словом — щоби остояти ся в всіма, хто противний нам“. Дивним дивом написав тоді до мене письмо з похвалами для „Просьвіти“ і Іван Наумович і обіцяв ся писати популярні книжочки. (Пізнійше, як звісно, сєй сам Наумович засноває кацапське товариство ім Качковського, щоби киринити в народі.

(Дальше буде)

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Нікона преп.; римо кат.: Вікентія. — В понеділок: руско-кат.: Захарія, Артимона; римо-кат.: Келестія. — Ві второк: руско-кат.: *Благовіщенє Пр. Д. М.*, римо-кат.: Германа.

— **В музичнім Інституті тов. ім. Лисєнєка** відбув ся минулої неділі кварталний іспит єлевів п'ятох перших років науки в присутности їх родив, збору учительського і членів виділу; (єлєви трєх найвисших років пишуть ся на прилюдних продукциях, уладжуваних інститутом кожного місяця). На 48 єлевів згаданых п'ятох років науки піддало ся іспитови 26, значить більше як 50%. Прочі не є ще на стільки приготівлені з причини за короткого трєваня їх науки в Інституті, щоби могли вже теєр строгому і напів прилюдному іспитови піддати ся; їх класифікують кожного

кварталу учитель. Повисший корисний резултат належить завдячити умілій і невтомимій праці б. директора бл. п. Ан. Вахнянина і членів учительського збору, що докладають усіх старань, аби поручені їх проведови молоді адепти музики винесли як найбільші користи оперті на основах теперішних вимог музики, а тим самим утримати наш Інститут на висоті своєго завданя. З огляду на се можемо надіятись, що і ті адепти музики, які досі будь то в инших інститутах будь то приватно побирають науку музики, з слідуючим роком запишуть ся до нашого інститута, над котрого способом наущаня має не тільки дирекція і виділ товариства, але і сама суспільність як найбільшу контролю а плян науки є такий сам як в консерваториях, бо підлягає контролі властей до того покликаних.

— **Промоція.** З Відня пишуть: Дня 1. цвітня відбула ся на відєнським університеті промоція о. Николая Нагоряньського, прєсвитєра львівської архієпархії і катєхита народних шкіл в Підгайцях, на доктора св. Богословія.

— **Золоті 100-коронівки** появили ся — як доносять краківські часописи — в кількох тамошних банках, а певно також є вже они і у львівських банках. Державна мєнниця чєканить ті гроші лише на замовленє за окремою оплатою від штуки по 4 К. (разом 104 К.). Нові золоті 100-коронівки угорського стємпля є дуже артистично виконані і мають величину срібної 5-коронівки. Рисунок предствалє сцену коронації цєсаря Франц Йосифа на угорського короля. Сі ювілейні 100-коронівки будуть незвичайною рідкостю, коли вже ювілейні 1-коронівки срібні, яких пуцєно в курс 200.000 тисяч штук, мало де можна стрітати. До того ще державні каси мають стягати видані однокоронівки для того, що на них голова цєсарєка не має лаврового вінця, як на звичайних коронах. Неповний рисунок замічено аж по випущєню корон в обіг і приказано їх стягати з обігу.

— **Загалний страйк робітників** вибух в Римі, а его причина була ось яка: Позавчєра відбув ся похорон якогось робітника. По похороні товпи робітників хотіли урядити демонстрацію перед домом мін. Дєжіолітті. Поліцію, яка старала ся недопустити до демонстрації, обкидали робітники цєглами і ранили деяких поліціянтів. Тоді поліція дала до робітників кілька салв карабінових і убила 5 робітників а 11 ранила. Ранєних поліціянтів є 21. До страйку прилучили ся також трамваєві кондуктори. Рух в місті станув, лише торговлі отворєні. Спокою не нарушено.

— **Польско-росийські залицянки.** З Праги доносять, що там прибув генєрал Владимиров з дарунком від міської думи петєрбургської для міської ради праскої. На пирі, який видано в честь гостя, ген. Владимиров сказав, що в Росії утворила ся нова славянська ліга, яко метою є довести до порозуміня між Москва і поляками.

— **Кілько мільонів іде з димом?** Після оголошеної сими дьєями урядової статистики привєс монополь тютюневий у Франції в посліднім році 377 мільонів франків або о 6 мільонів більше як попереднього року. Продано 2½ мільона кільограмів цїгар, майже таку саму скількість папіросів і 28½ мільона кільограмів тоненько крайного тютюну — всего разом 33½ мільонів кільограмів. Табачники у Франції винюхали за один рік 5 мільонів кільограмів табаки, а з того виходить, що навичка заживаня табаки є ще далеко більше розширена, як то загално припускано. Наконєць і любителєй „мачки“ погризли більше як міль. кільограмів тютюну. Найбільше любителєв знаходять папіроси а скількість проданих папіросів збільшав ся з дня на день. Продаж папіросів в 1872 р. принєсла лєдві мільон франків, а вже в 1882. дала 17 мільонів і через кілька літ удержала ся на тій самій висоті; в посліднім же році дала не менше лиш 72 мільонів франків. Із сего можна мати хєба найліпше понятє, які то суми пускають люди з димом. Так само збільшила ся значно в послідних трох роках продаж табаки. Зато зменшила ся трохи продаж цїгар, іменно же де-

шевих, крайного тютюну і тютюну в скрутиках до жутя. Пересічний вужиток тютюну в Франції в минулім році розділяється так, що майже якраз оден кілограм а то 872 грамів тютюну до куреня і жутя і 122 грамів табаки припадає на голову. Взагалі минає ся у Франції на уживок тютюну 493,457.000 фр., значить ся 12-66 фр. на голову всего населеня. З той суми одержує держава 92-процент або 11-66 франків від голови.

— **З американського університету.** З Нового Йорку доносять, що всі що до одного студента тамошного університету застрайкували. Причина була оригінальна. На університет зголосив ся молодий слухач, син мільонера і прихав під університет самоїздом зі службою в ліберії та поведив ся дуже арогантско. Студенти винули его до ставу, що находиться коло університету. Він пожалував ся перед ректором, а оной прийшов на університет з тайними агентами та грозив, що буде стріляти, як его хто зачепить. Студенти огірчені зарадженням слідством проти тих, що вкидали студента до ставу, всі застрайкували.

— **Діамантовий страйк.** Найбільші на весь світ фабрики огладжуваня діамантів находять ся в Антверпі. З тих фабрик вийшли всі найкрасні і найбільші бриланти. Робтники там мають бути дуже високо платні, але мимо того тою платнею не вдоволяють ся і застрайкували. Страйк ухвалено 18-го голосами проти 3-х на протяг місяця. Жадать 20%-оного підвищення платні.

— **Дрібні вісті.** Громада Угерско, стрійського повіта, купила від В. Домашевского в Стриганцях 183¼ моргів ліса за 114.000 К. — В товмацькім повіті можна набути в дор-зі пацеляці з дібр Яцівка під Товмачем 4-х моргів дуже доброго орного поля і сіножатий; ціна орного поля (чорнозему) від 550 К до 1000 К за морг, а сіножатий від 1200 К до 1400 К. Крім того можна набути довільну кількість моргів ліса всякого роду по вигодженій ціні. З дібр Бортники можна купити 400 моргів ліса по ціні від 500 К; з дібр Надорожна 60 моргів глибого ліса по ціні 100 К за морг; з дібр Товмач до 300 моргів дуже знаменитої землі по ціні 1000 К і 130 К за морг. Близні інформації подасть др. Іван Макух, адвокат в Товмачі. — Емерит. радник висш. суду кр. Филимон Калитовскі отворив адвокатску канцелярію в Заставні на Буковині.

Оповідки.

— **Репертуар руского театру в Терополі.** (Саля Міщанського Брацтва Початок 7½ веч. Білетя продає ранше «Народна Трговля».)

В неділю 5. цвітня «Маруся Богумлавка» історично-побутова драма в 5 діях М. Старицького.

— **Репертуар театру аматорів львівського «Сокола».** В неділю 5. с. м. о 7. год. вечер: «Нходи Грицю та на вечерниці» в роді образів в 5 діях Александрова і Старицького, при вишкільній музиці.

— **Тарасове свято у Львові.** Читальня «Просвіти» на жовківськім передмісттю уряджує звітнішній неділі в гмін ст. салі школи ім. Собіського при ул. Змарстинівській вечерницю в пам'ять 47. роковин смерті Т. Шевченка. Участь в вечерницях беруть хор «Бандурист», пп. Яцків, Б. Вахнянин, Жмур і ин. Початок о 6. год. Ціна місць: крісла по 50 с. 70 с і 1 К, вступ на салю 30 с.

— **На руску захоронку у Львові.** Звітнішній неділі о 3½ год. по пол. відбуде ся в салі «Сокола» (ул. Руска 20) діточий вечерок. Будуть хори хлопчиків і дівчаток, декламації, продукції на фортеп'яні, на скрипці, а все те виконують діти.

— **Із Стрії.** Аматорський кружок «Рускої Бесіди» відиграє в неділю, 5. с. м. о год. ½ 8-го вечером в салі «Народного Дому» «Украдене щасте», драму в 5 діях І. Франка.

— **З перемискої єпархії.** Канонічну інституцію дістали оо.: Йос. Максимович на Лісковате, Мих. Артемович на Близянку, І. Сорочевич на Шутків, Вас. Крайчик на Цеперів, Юл. Криницький на Шмитків, Валерий Ольшанський на Завадів, Юрий Кмит на Звиняч, Мврослав Уєцкий на Пяткову, Петро Кузик на Буців,

Петро Ярославич на Звертів, Ник. Висневський на Босько і Корн. Кузик на Радимно (оба в дорозі заміни), Сим. Дуткевич на Грушову і Андрей Децко на Дорожів. — Завідательства дістали оо.: Іван Бирка в Боляці, Сев. Ільницький в Грозьовій, Мих. Була в Росохах, Теод. Серединський в Михайлівцях (дек. комарнянського), Волод. Насальський в Піддубцях, Йос. Горчицький в Брусні і Іван Рудавський в Речигові. — Сотрудництва одержали оо.: Стефан Волянський з правом управи в Фльоринці, Евстах Михальчук з правом управи в Радванцях, Стефан Кийко номопост. пресвітер з правом управи в Посалі риботицькій, Мих. Тесля самостійне в Вислоку вижнім і Ем. Крайчик самост. на Яворівськім малім передмісттю. — О. Василь Левицький із Сокаля іменованій сокальським деканом на місце увільненого на власну просьбу о. Мих. Миколаєвича. — О. Айталь Ковальський з Новосілок гостинних іменованій к марнянським містодеканом, а о. Лев Калужняцький з Риботицьк ордін. сервітовим комісаром на добромільський деканат.

— **Іменованя.** Міністер судівництва іменував судов адюнкта Володислава Яворського в Перемішлях, заступником прокуратора в VIII кл. рангі в Стрию.

— **Перенесеня.** Дирекція почт перенесла старш. почтового офіціяла, Кривила Петровича, з Городка к. Льв. до Святини.

— **«Кружок правників» у Львові** вишукує занятя для своїх членів (ул. Кохановського ч. 1 Д) поручає спосібних кореспондентів, солідних мундантів для Вов. П адвокатів, нотарів і для фінансових інституцій всякого роду — **В. Цмайло-Кульчицький**, голова кружка **Матвій Яворский**, секретар.

Посмертні поповідки.

— **О. Теофіл Турчманович**, комарнянський декан і парох в Купнівцях старих, упокоїв ся дня 1. с. м. в 60. році життя а в 42. році св'ященства. В. е. п.!

Телеграми

з дня 4. цвітня.

Відень. Цісар Вільгельм з союзними князями німецькими прибуде до Відня зложити желаня нашому монархі дня 10. червня.

Берлін. З Петербурга доносять, що при слідстві проти Павлова вийшла на яву велика компромітація російсько-фінляндського банку. Показало ся, що банк, який виплачував на рухнок правительства доставникам гроші, почислив пів мільона рублів за богато.

Відень. На нинішнім засіданню палати послів споністичей посол Габель вніс інтерпеляцію в справі заборони уживаня жидівського жаргону в Святині і в справі заборони науки єврейської мови в Самборі.

Прага. Ческий сойм має бути скликаний на довшу сесию в червцю або в липцю, а потім в вересні.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і кафетерія — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 3. с. м.: Петро Каракут, Сорочко; Ілько Мудрий, Сорочко; др. Здзіслав Чаплицький, Заковане; др. Ар. Бачинський, Ягольниця; Іляріон Бодюроків, Перемішль; Ольга Полянська, Вибравівка; Григорий Цярба Яворів; Коеть Пекний, Отинія; Михайло Демчук, Завича; Семен Грех, Ярослав; Віктор Маврановський, Бродя; Віктор Грех, Ярослав; Петро Бойчук, Борщів.

СОВІЛ Шутки можна набувати в «Сокольськім Базарі» у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 1. до 15. цвітня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Поручає ся дешево і совісне

Артистично ритівниче заведење

А. ЗІГМАН

— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі гравури — вишкільні ритовані і ляні, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (20—?)

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважання про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) Розважання про терпіня І. Хр. для шкільних дітий. Ул. о. Е. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Артист-маляр

Евген Турбацький

Львів, ул. Пекарська ч. 43.

поручає ся при окрашенях церков; образи до іконостасів, історичні, портрети і т. д.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Сховки депозитові. (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдодітніш зарадження. Привнес дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

